

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

SUN'IY INTELLEKTNING GLOBAL XAVFSIZLIKKTA TA'SIRI: ZAMONAVIY DIPLOMATIYANING YANGI VAZIFALARI.

Abdusaitova Jasmina Erkinjon qizi

*Alfraganus Univercity nodavlat ta'lim muassasasining
xalqaro munosabatlar yo'nalishi 2- bosqich talabasi.*

Ilmiy rahbar: Turdiyev Madiyor Mamanazarovich.

Annotatsiya: XXI asrda sun'iy intellekt texnologiyalarining jadal rivojlanishi xalqaro munosabatlar tizimi va global xavfsizlik muhitiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Avvallari sun'iy intellekt asosan iqtisodiyot, sanoat va axborot texnologiyalari sohalarida qo'llanilgan bo'lsa, bugungi kunda u harbiy strategiyalar, kiberxavfsizlik, razvedka, davlat boshqaruvi hamda xalqaro diplomatiyaning muhim vositalaridan biriga aylanmoqda. Shu bilan birga, sun'iy intellektning nazoratsiz rivojlanishi avtonom qurol tizimlari, kiberhujumlar, dezinformatsiya, shaxsiy ma'lumotlar xavfsizligi va xalqaro huquq normalariga oid yangi muammolarni yuzaga keltirmoqda. Mazkur maqolada sun'iy intellektning global xavfsizlikka ko'rsatayotgan ijobiy va salbiy ta'siri ilmiy manbalar asosida tahlil qilinadi. Shuningdek, xalqaro tashkilotlarning sun'iy intellektni tartibga solish borasidagi tashabbuslari hamda zamonaviy diplomatiya oldida turgan yangi vazifalar yoritiladi. Tadqiqot natijasida sun'iy intellektni xalqaro huquq normalari asosida boshqarish, davlatlar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish hamda global xavfsizlikni ta'minlashda diplomatik mexanizmlarni takomillashtirish zarurligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: global xavfsizlik, sun'iy intellekt, xalqaro diplomatiya, xalqaro munosabatlar, kiberxavfsizlik, avtonom qurol tizimlari, dezinformatsiya, xalqaro huquq, BMT, UNESCO.

Abstract: In the 21st century, the rapid development of Artificial Intelligence (AI) technologies has had a significant impact on the system of international relations and the global security environment. While AI was

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

previously used mainly in the fields of economics, industry, and information technologies, today it has become an important tool in military strategies, cybersecurity, intelligence, public administration, and international diplomacy. At the same time, the uncontrolled development of artificial intelligence has created new challenges related to autonomous weapons systems, cyberattacks, disinformation, personal data security, and the norms of international law. This article analyzes the positive and negative impacts of artificial intelligence on global security based on scientific sources. It also examines the initiatives of international organizations aimed at regulating artificial intelligence and highlights the new responsibilities facing modern diplomacy. The study concludes that managing artificial intelligence in accordance with international legal norms, strengthening cooperation among states, and improving diplomatic mechanisms are essential for ensuring global security.

Keywords: global security, artificial intelligence, international diplomacy, international relations, cybersecurity, autonomous weapons systems, disinformation, international law, United Nations, UNESCO.

Аннотация: В XXI веке стремительное развитие технологий искусственного интеллекта (Artificial Intelligence, AI) оказывает существенное влияние на систему международных отношений и глобальную безопасность. Если ранее искусственный интеллект использовался преимущественно в экономике, промышленности и сфере информационных технологий, то сегодня он стал важным инструментом в военной стратегии, кибербезопасности, разведке, государственном управлении и международной дипломатии. Вместе с тем неконтролируемое развитие искусственного интеллекта порождает новые вызовы, связанные с автономными системами вооружения, кибератаками, дезинформацией, защитой персональных данных и нормами международного права. В данной статье на основе научных источников анализируется положительное и отрицательное влияние искусственного интеллекта на глобальную безопасность. Кроме того, рассматриваются инициативы международных организаций по регулированию искусственного

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

интеллекта, а также освещаются новые задачи, стоящие перед современной дипломатией. По результатам исследования обосновывается необходимость управления искусственным интеллектом в соответствии с нормами международного права, укрепления сотрудничества между государствами и совершенствования дипломатических механизмов для обеспечения глобальной безопасности.

Ключевые слова: глобальная безопасность, искусственный интеллект, международная дипломатия, международные отношения, кибербезопасность, автономные системы вооружения, дезинформация, международное право, ООН, ЮНЕСКО.

Kirish:

Bugungi kunda insoniyat taraqqiyoti yangi texnologik bosqichga qadam qo'ymoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi jamiyatning deyarli barcha sohalariga ta'sir ko'rsatmoqda. Ta'lim, tibbiyot, transport, iqtisodiyot va sanoat bilan bir qatorda, xalqaro xavfsizlik ham sun'iy intellekt eng faol kirib borayotgan yo'nalishlardan biriga aylandi. Natijada global xavfsizlik masalalariga bo'lgan yondashuv tubdan o'zgarmoqda [1]. So'nggi yillarda dunyoning yetakchi davlatlari sun'iy intellektni milliy xavfsizlik strategiyalarining ajralmas qismi sifatida ko'ra boshladi. AQSh, Xitoy, Buyuk Britaniya, Fransiya va boshqa davlatlar AI texnologiyalariga milliardlab dollar investitsiya kiritmoqda. Buning asosiy sababi sun'iy intellektning nafaqat iqtisodiy ustunlikni, balki harbiy va geosiyosiy ustunlikni ham ta'minlash imkoniyatiga ega ekanligidir [2].

Biroq sun'iy intellektning rivojlanishi bilan bir qatorda yangi tahdidlar ham paydo bo'lmoqda. Xususan, sun'iy intellekt yordamida amalga oshirilayotgan kiberhujumlar, "deepfake" texnologiyalari, avtonom jangovar tizimlar va katta hajmdagi ma'lumotlarni noqonuniy qayta ishlash xalqaro xavfsizlik uchun jiddiy muammolarni yuzaga keltirmoqda. Jahon iqtisodiy forumining hisobotlarida ham raqamli xavfsizlik va sun'iy intellekt bilan bog'liq tahdidlar XXI asrning eng muhim global xatarlaridan biri sifatida qayd etilgan [3]. Shu sababli xalqaro

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING QATAR

hamjamiyat sun'iy intellektni faqat texnologik yutuq sifatida emas, balki global xavfsizlikni ta'minlashda ehtiyotkorlik bilan boshqarilishi lozim bo'lgan strategik omil sifatida baholamoqda. Ayniqsa, Birlashgan Millatlar Tashkiloti, UNESCO va OECD tomonidan ishlab chiqilayotgan tavsiyalar sun'iy intellektni inson manfaatlariga xizmat qiladigan tarzda rivojlantirishga qaratilgan [4]. Mazkur maqolaning maqsadi sun'iy intellektning global xavfsizlikka ta'sirini ilmiy manbalar asosida tahlil qilish, mavjud tahdid va imkoniyatlarni baholash hamda zamonaviy diplomatiyaning ushbu jarayondagi o'rnini aniqlashdan iborat. Tadqiqot davomida qiyosiy tahlil, ilmiy adabiyotlarni o'rganish va xalqaro tashkilotlar hisobotlarini tahlil qilish usullaridan foydalanildi.

Xulosa:

Sun'iy intellekt bugungi kunda global xavfsizlik tizimining eng muhim omillaridan biriga aylanib bormoqda. Uning imkoniyatlari kiberxavfsizlikni mustahkamlash, katta hajmdagi ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish, favqulodda vaziyatlarni prognozlash va strategik qarorlar qabul qilishda katta ahamiyat kasb etmoqda. Shu bilan birga, sun'iy intellektning nazoratsiz rivojlanishi xalqaro xavfsizlik uchun yangi tahdidlarni ham yuzaga keltirmoqda. Avtonom qurol tizimlari, kiberhujumlar, deepfake texnologiyalari va shaxsiy ma'lumotlar xavfsizligi bilan bog'liq muammolar davlatlardan yanada mas'uliyatli yondashuvni talab etadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt bilan bog'liq muammolarni bir davlatning o'zi mustaqil hal qila olmaydi. Ushbu tahdidlar transmilliy xususiyatga ega bo'lganligi sababli davlatlar o'rtasida yaqin hamkorlikni rivojlantirish zarur. Ayniqsa, BMT, UNESCO, OECD va boshqa xalqaro tashkilotlar tomonidan ishlab chiqilayotgan tavsiyalar sun'iy intellektdan xavfsiz va mas'uliyatli foydalanishning huquqiy asoslarini mustahkamlashga xizmat qilmoqda [1; 2]. Muallifning fikricha, kelajakda xalqaro diplomatiyaning asosiy vazifalaridan biri sun'iy intellektni boshqarish bo'yicha yagona xalqaro mexanizmlarni yaratishdan iborat bo'ladi. Buning uchun davlatlar o'rtasida ishonchni mustahkamlash, ilmiy hamkorlikni rivojlantirish, axborot almashuvini kuchaytirish hamda sun'iy intellektni ishlab chiqish va undan foydalanishda inson huquqlariga ustuvor ahamiyat berilishi lozim.

CONFERENCE ON FRONTIERS OF SCIENCE AND ENGINEERING • QATAR •

Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt global xavfsizlikni ta'minlashning muhim vositasiga aylanishi mumkin. Biroq buning uchun xalqaro huquq normalarini takomillashtirish, samarali diplomatik hamkorlikni rivojlantirish va sun'iy intellekt texnologiyalaridan mas'uliyatli foydalanishni ta'minlash zarur. Faqat shundagina ushbu texnologiya insoniyat taraqqiyoti va xalqaro tinchlikka xizmat qiladigan vositaga aylanishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. United Nations. *Governing AI for Humanity*. New York: United Nations, 2024.
2. UNESCO. *Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence*. Paris: UNESCO, 2021.
3. OECD. *OECD Artificial Intelligence Papers*. Paris: OECD Publishing, 2024.
4. NATO. *Artificial Intelligence Strategy*. Brussels: NATO, 2021.
5. United Nations General Assembly. *Resolution on Safe, Secure and Trustworthy Artificial Intelligence Systems*. New York, 2024.
6. World Economic Forum. *Global Risks Report 2025*. Geneva: WEF, 2025.
7. European Commission. *AI Act*. Brussels: European Union, 2024.
8. Russell S., Norvig P. *Artificial Intelligence: A Modern Approach*. 4th Edition. Pearson, 2021.
9. Kissinger H., Schmidt E., Huttenlocher D. *The Age of AI and Our Human Future*. New York: Little, Brown and Company, 2021.
10. National Institute of Standards and Technology (NIST). *Artificial Intelligence Risk Management Framework 1.0*. Gaithersburg, 2023.